

vélemény

Hazatérés Kánaánba

Eörsi István

író az augusztus 20-án elhangzott kisstílű, politikai indíttatású történelemhamisítás éppúgy fölháborítja, mint az arra érdemtelenek ünnepélyes kitüntetése.

Augusztus 19-én, kétheti távollét után hazautóztam Berlinből. Még Csehországban, a szlovák határ előtt bekapcsoltam a rádiót: kifogástalanul halalszót kaptam a Kossuth adó hírei. A bemondó az ellenzék egyik augusztus 20-ai ünnepségéről beszélt. Éppen Orbán Viktor szónoklatát ismertette. A volt kormányfő, eltérve a szokástól, nem az első magyar király tetteit sorolta fel, hanem azt, amit nem tett. Például nem vette el a magyar parasztoktól a gabonájukat. Amikor a bemondó ennél a mondatnál tartott, kikapcsoltam a rádiót. Így kell átívelni ezer évet – gondoltam. – Ilyen egyszerűen. Így kell tisztelni a nagy király életművét egy évezred távlatából.

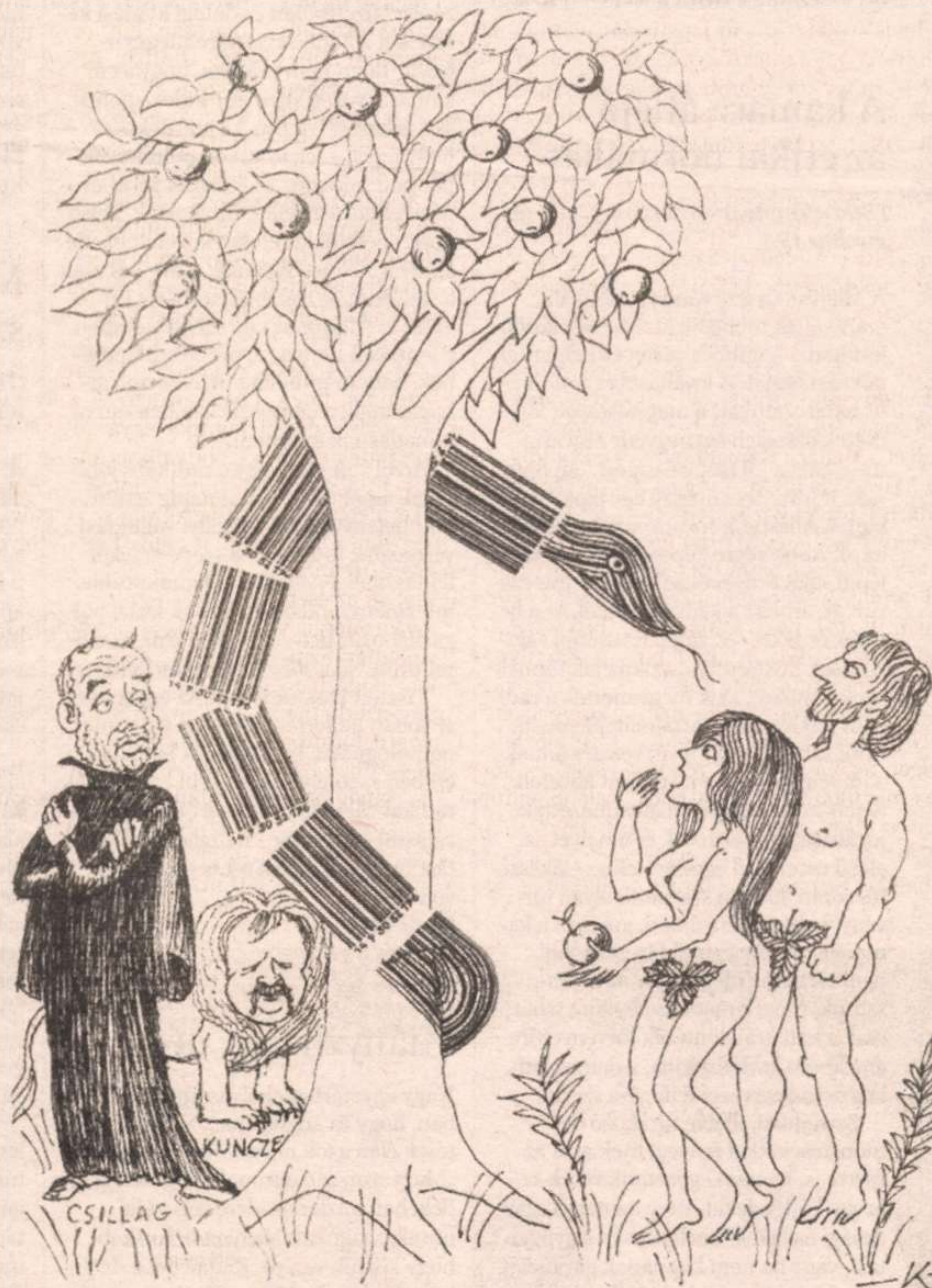
A legszívesebben visszafordultam volna. Németországban is vannak visszataszító politikusok, de ilyen jellegű történelmi köpködésre egyikük sem vállalkozna, mert egy életre lehetetlenne tenné magát. Mi lenne, ha valaki azt felelné Orbánnak, hogy a jelenlegi miniszterelnöknek viszont egyetlen nagybátyját sem vágta négyrét abból a célból, hogy az unokaöcs elfoglalhassa magas pozícióját? És hogy hatalmának biztosítása érdekében Medgyessy Péter nem tolatta ki másik nagybátyjának a szemét? Szóvá tettem már annak idején,

hogy enyhén szólva nem gáncs nélküli lovagként került kormányra, de szemkitolást azért mégsem tapasztaltunk nála. Továbbá I. István már csak azért sem vette el a magyar parasztok gabonáját, mert a földműveléssel foglalkozók többsége szláv volt, és mert az udvari birtokokon a saját termelőeszközzel rendelkező félszabadok, továbbá az ő igaerejével és ekéjével termelő szolgák törvényesen szabályozott kötelmei szükségtelenné tették a külön célra rendszerezett népnúvást.

Ha valaki ezt felelné a volt kormányelnöknek – gondoltam már egy parkolóban, mert elment egy ideig a kedvem az autózástól –, akkor megközelítené az ő színvonalát. Eddig is volt nemzeti történelmünk, nemzeti irodalmunk, nemzeti táncművészetünk, nemzeti válogatottaink, Nemzeti Autópályánk, Nemzeti Lóverseny Kft.-nk, de most néhány politikusi szerepkörbe pottyant honfitársunk jóvoltából Nemzeti Acsargásunk is van.

Nemrégiben – szintén a rádióban – valamelyik pénzügyminisztériumi tisztviselő a kormány gazdasági elképzeléseit esetelte. Utána megkérték a legnagyobb ellenzéki párt egyik szakértőjét, hogy reagáljon az elhangzottakra. „Figyelmeztem a kormányt – mennydörögte az illető –, hogy a magyar nép nem felejt.” Ez volt neki a szakmai véleménye.

Aztán megembereltem magam, és hazautóztam. Másnap korán elmentem hazulról, és minthogy a Gellért-hegyre nézek az ablakaim, csak későn érkeztem haza, hogy megússzam az állami ünnep lebírhatalatlan unalmát. Az üzenetrögzítőn egy kedves, régi barátém a maga utánozhatatlan hanghordozásával azt kérdezte tőlem, hogy mit szólok Köpeczi Béla magas állami kitüntetéséhez. Letettem a kagylót. Köpeczi a Kádár-korszak kezdetétől a végéig a kultu-

Csábítás

Kaján Tibor rajza

A gonosz elveknél még mindig kisebb rossz az elvtelenség.

rális kormányzat leghűségesebb házörzője volt: ugatott is és harapott is a pillanat követelményeinek megfelelően. Ahelyett, hogy a régi magyar szabadságharcokkal foglalatzkodott volna, amihez lett volna elég talentuma, saját kora pici szabadságmozgalmainak elfojtására vesztegette idejét. Mint főcenzor, mint a tudománypolitika legfőbb korifeusa, mint miniszter hidegen és könyörtelenül folytatta gerincropogató tevékenységét.

Ennek dokumentumai is megjelentek néhány évvel ezelőtt, ha jól emlékszem rá, a Kri-

tikában. Nincs kedvem előkotorni őket, a legszívesebben okádnék egyet. Kitüntetését attól a kormánytól kapta, amelynek egyik minisztere régi, érdemdús ellenzéki. Jövőre majd Berecz Jánost tüntetik ki – az még pompásabb tréfa lesz.

Hazatértem tehát ebbe a tejfel-mézzel folyó kis Kánaánba, ahol vonzalmaink tárgya néhány év óta már nem a Jó, csupán a Kisebb Rossz. Bele kell törődnöm abba, hogy a gonosz elveknél még mindig kisebb rossz az elvtelenség. Választani nem nehéz köztük, de elviselni mind a kettőt nehéz.